

Granskning av användning och redovisning av erhållna statsbidrag för Covid-19

Revisionsrapport
Köpings kommun

KPMG AB

2021-05-17

Antal sidor 9

Köpings kommun

Granskning av användning och redovisning av erhållna statsbidrag för Covid-19

2021-05-17

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	2
2.1	Syfte och revisionsfrågor	2
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	3
2.5	Dokument	3
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Kommunstyrelsens redovisning av erhållna statsbidrag för kostnader relaterade till covid-19	5
3.2	Kommunstyrelsen anvisningar för hur redovisning av kostnader för covid-19 ska ske	5
3.3	Kommunstyrelsens interna kontroll av redovisning av kostnader för covid-19	6
3.4	Kommunstyrelsen förslag till hantering av överskott 2020	7
3.5	Bokförda statsbidrag 2021	7
3.6	Hantering av eventuella underskott 2021 på grund av pandemin och kostnader 2020	8
4	Slutsats och rekommendationer	9

1 Inledning

Vi har av Köpings kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens redovisning av hur erhållna statsbidrag för Covid-19 har redovisats och använts samt hur uppstådda kostnader på grund av Covid-19 har redovisats. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Under 2020 har regeringen fattat en rad beslut om statliga stöd till kommunerna som kompensation för kostnader som uppkommit i kommunerna som en direkt eller indirekt konsekvens av pandemin. Statsbidragen har betalats ut dels utifrån ett ansökningsförfarande, dels som ett generellt statsbidrag.

- Generella statsbidraget = kompensation för extraordinära kostnader och minskade skatteintäkter
- Sjuklöner
- Merkostnader inom socialtjänsten

Det är väsentligt att kommunen genom att särredovisa sina kostnader för covid-19 får kontroll över vad ordinarie verksamhet kostat under 2020 och 2021.

Revisorerna bedömer att det finns en risk för att redovisningen av erhållna statsbidrag samt kostnader för covid-19 under 2020 och 2021 inte är rättvisande.

2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att beskriva om Köpings kommun har redovisat erhållna statsbidrag för Covid-19 och uppstådda kostnader för covid-19 på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

- Har kommunstyrelsen redovisat erhållna statsbidrag för pandemin enligt god redovisningssed och RKR:s rekommendationer?
- Har kommunstyrelsen upprättat riktlinjer för hur kostnader som uppkommit i verksamheterna på grund av pandemin 2020 och 2021 ska redovisas?
- Har kommunstyrelsen säkerställt att nämndernas redovisning av kostnader 2020 och 2021 för pandemin och covid-19 är rättvisande?
- Har kommunstyrelsen i samband med upprättande av årsredovisning 2020 föreslagit kommunfullmäktige hur ett eventuellt överskott ska hanteras?
- Har kommunstyrelsen säkerställt att inkomna statsbidrag 2021 utifrån kommunens ansökan till Socialstyrelsen i december 2020 bokförs korrekt?

- Hur hanteras eventuella underskott i nämndernas verksamheter 2021 som uppstår på grund av hantering av covid-19 2020?

2.2 Avgränsning

Granskningen omfattar kommunens redovisning av kostnader och intäkter kopplade till pandemin. Granskningen omfattar perioden 2020-03-01 – 2021-06-30

2.3 Revisionskriterier

Granskade dokument och intervju svar är bedömda utifrån följande kriterier:

- Lag om kommunal bokföring och redovisning 1 kap. 3:e och 4:e kap samt 9:e kap.
- Rådet för kommunal redovisning (RKR) Rekommendation 2
- Kommunallagen 6 kap. 6 § och 11 §
- Kommunallagen 11 kap. 17§
- Tillämpbara interna regelverk, policys, anvisningar och beslut

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervju med kommunens redovisningschef, ekonomichef och redovisningsekonom.

Granskningsrapporten är faktagranskad av Kommunledningsförvaltningen.

2.5 Dokument

Vi har tagit del av följande dokument:

- Protokoll, KF 2021-03-29, §21. (framgår av paragrafen fullmäktiges beslut om hur överskottet 2020 ska användas).
- Protokoll, KF 2020-11-30, §117, budgetbeslut 2021.
- Instruktion för bokföring av merkostnader för pandemin. 2020-04-16, ekonomiavdelningen.
- Anvisningar konsekvensbeskrivningar för grunduppdragets verksamhetsperspektiv.
- Mall. Budgetuppföljning inklusive Corona pandemin.
- Kommunstyrelsens delegeringsordning, 2017-03-16
- Konsekvenser för grunduppdragets verksamhetsperspektiv: Kultur och Folkhälsönämnden (beskriver mål, konsekvenser av pandemin samt åtgärder)
- Budgetuppföljning mars månad för Kultur- och Folkhälsönämnden inklusive C-19. (av rapporten framgår nedlagda kostnader och övriga beräknade effekter för C-19)

- Konsekvenser för grunduppdragets verksamhetsperspektiv: Köping bostads AB. (beskriver mål, konsekvenser och åtgärder)
- Månadsuppföljning mars för de kommunala bolagen. (av rapporten framgår nedlagda kostnader och övriga beräknade effekter för C-19)
- KS och KF driftsbudgetuppföljning mars. (av rapporten framgår nedlagda kostnader och övriga beräknade effekter för C-19)
- KS konsekvensbeskrivning för grunduppdragets verksamhetsperspektiv. (beskriver mål, konsekvenser och åtgärder)
- Budgetuppföljning mars för utbildningsnämnden. (av rapporten framgår nedlagda kostnader och övriga beräknade effekter för C-19)
- Driftsbudgetuppföljning med helårsprognos för kommunen och dess bolag, juli – november 2020 samt februari och mars 2021. (av dokumentet framgår nedlagda kostnader för C-19 och övriga ekonomiska effekter av C-19)
- Revisionens månadsuppföljning per mars månad.
- Konsekvenser för grunduppdragets verksamhetsperspektiv Social- och arbetsmarknadsnämnden maj 2020. (beskriver mål, konsekvenser och åtgärder)
- Social- och arbetsmarknadsnämndens driftsbudgetuppföljning per mars. (av dokumentet framgår nedlagda kostnader för C-19 och övriga ekonomiska effekter av C-19)
- Konsekvenser för grunduppdragets verksamhetsperspektiv Samhällsbyggnadsnämnden mars 2020. (beskriver mål, konsekvenser och åtgärder)
- Driftsbudgetuppföljning, Samhällsbyggnadsnämnden. (av dokumentet framgår nedlagda kostnader för C-19 och övriga ekonomiska effekter av C-19)
- Driftsbudgetuppföljning, mark och fastigheter. (av dokumentet framgår nedlagda kostnader för C-19 och övriga ekonomiska effekter av C-19)
- Driftsbudgetuppföljningar, tekniska kontoret, mars. (av dokumenten framgår nedlagda kostnader för C-19 och övriga ekonomiska effekter av C-19)
- Konsekvensbeskrivning för grunduppdragets verksamhetsperspektiv, utbildningsförvaltningen. (beskriver mål, konsekvenser och åtgärder)
- Driftsbudgetuppföljningar, Utbildningsnämnden, mars. (av dokumentet framgår nedlagda kostnader för C-19 och övriga ekonomiska effekter av C-19)
- Vård- och omsorgsnämndens konsekvensbeskrivningar för grunduppdragets verksamhetsperspektiv. (beskriver mål, konsekvenser och åtgärder)
- VME konsekvensbeskrivningar för grunduppdragets verksamhetsperspektiv. (beskriver mål, konsekvenser och åtgärder)
- VME driftbudgetuppföljning, (av dokumentet framgår nedlagda kostnader för C-19 och övriga ekonomiska effekter av C-19)

- VMÖ, konsekvensbeskrivning för grunduppdragets verksamhetsperspektiv. (beskriver mål, konsekvenser och åtgärder)

3 Resultat av granskningen

3.1 Kommunstyrelsens redovisning av erhållna statsbidrag för kostnader relaterade till covid-19

lakttagelser

Av kommunens årsredovisning 2020 framgår att kommunen i sin redovisning av erhållna statsbidrag har följt RKR:s rekommendation nummer 2. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med kraven i lagen om kommunal bokföring och redovisning. 2020 är första året som årsredovisningen ska följa kraven i den nya lagstiftningen.

Under bokslutsarbetet 2020 konfererade redovisningschefen med kommunens revisorer kring hur statsbidragen skulle redovisas på ett korrekt vis.

Kommentarer och bedömning

Kommunledningsförvaltningen, ekonomiavdelningen, har inför bokslutsarbetet orienterat sig om vad som gäller avseende redovisning av erhållna statsbidrag för kostnader relaterade till covid-19 utifrån den diskussion som förts på nationell nivå. Vi bedömer att kommunstyrelsen har följt god redovisningssed i sin redovisning av erhållna statsbidrag för kostnader relaterade till covid-19.

3.2 Kommunstyrelsen anvisningar för hur redovisning av kostnader för covid-19 ska ske

lakttagelser

Kommunledningsförvaltningen förstod tidigt att kommunen bör skapa en kontroll kring kostnaderna för hanteringen av pandemin. Orsaken var dels vikten av ett korrekt underlag för framtida statsbidragsansökningar, dels vikten av att särskilja pandemikostnader från ordinarie kostnader i verksamheterna. Redan under våren 2020 (2020-04-16) upprättade därför ekonomiavdelningen en instruktion för hur kostnader relaterade till pandemin skulle bokföras och redovisas. Av anvisningen framgår att för att säkerställa att kommunen kan återsöka medel från staten för kostnader för pandemin är det väsentligt att de redan från början redovisar kostnader korrekt. Trots att staten endast kommer ersätta kostnader inom vård- och omsorg beslutar ekonomiavdelningen att samtliga nämnder ska redovisa och följa upp i månadsrapporten enligt instruktionen. Detta för att kommunen ska kunna erhålla en helhetsbild av konsekvenserna av pandemin. Två aktivitetskoder lades upp och återrapportering ska ske i samband med månadsrapportering. Det som ska redovisas är materialkostnader, köp av tjänster och personalkostnader. Avseende personalkostnader ska följande poster redovisas:

2021-05-17

- Personalutökningar som beror på pandemin
- Tillsättning av vikarier som beror på frånvaro av ordinarie personal där frånvarorsaken är relaterad till pandemin.
- Beordrad mertid/övertid
- Kommungemensam bemanningsenhet

Utöver detta ska övriga ekonomiska effekter redovisas enligt instruktionen. Det innebär att utöver ovan rubriker ska även minskade intäkter på grund av pandemin uppskattas och redovisas i månadsrapporten, även minskade avgiftsintäkter ska redovisas.

Kommentarer och bedömning

Kommunledningsförvaltningen säkerställde tidigt genom sin instruktion att verksamheterna skall kunna utvärderas mot både kostnader för den ordinarie verksamheten och mot merkostnader för hantering av pandemin. Redovisningen är relativt grov, men har inför bokslut och månadsuppföljningar både 2020 och 2021 gett en fingervisning till ansvariga nämnder och till kommunstyrelsen om hur verksamheten utvecklas ställt till grunduppdraget från kommunfullmäktige. Vår bedömning är att kommunstyrelsen genom kommunledningsförvaltningens instruktion säkerställt att styrelsen och nämnderna tidigt kunnat följa kostnadsutvecklingen och pandemins påverkan på både kostnader och intäkter. Detta har enligt vår bedömning även underlättat kommunstyrelsens uppsikt över övriga nämnder.

3.3 Kommunstyrelsens interna kontroll av redovisning av kostnader för covid-19

lakttagelser

Den huvudsakliga kontrollen sker i samband med månadsrapporteringen. Av instruktionen framgår vad som ska redovisas i månadsrapporten samt att kostnader för pandemin ska särredovisas. En mall är upprättat för månadsrapporten. Utöver siffermaterialet ska även en skriftlig kommentar lämnas av vilken ska framgå orsaker till avvikelser. Orsaker relaterade till pandemin ska särskilt lyftas.

Utöver vad som framkommer i samband med månadsrapporteringen har inga stickprovskontroller utförts. Skulle det vara något som särskilt sticker ut i månadsrapporten så följer ekonomiavdelningen upp detta.

Kommunen har en economichefsgrupp som träffas en gång per månad. Där lyfts aktuella ekonomifrågor upp. Vid dessa möten sitter även övriga ekonomer med för att lyssna och för att kunna bidra med sina synpunkter. Hanteringen av covid-19 kostnader har diskuterats vid dessa möten. Ekonomerna har gått igenom instruktionen för hur kostnaderna skulle redovisas i syfte att kunna stötta verksamheterna så att de redovisar rätt.

2021-05-17

Det har funnits svårigheter att redovisa rätt personal- och materialkostnader. Det har inte varit helt tydligt hur gränssnittet för vikariekostnader och matkostnader inom skolans verksamheter ska bokföras. Även bokfört lagervärde för inköpt material har diskuterats.

Kommentarer och bedömning

Kommunstyrelsen har förlitat sig på månadsrapporteringen för sin interna kontroll av bokföring och redovisning av pandemikostnader. Förvaltningarna har följt instruktionen och månadsvis redovisat utifrån denna. Vår bedömning är att det fungerat relativt väl, men att för säkerställa att instruktionen följs och att den i tillräcklig omfattning ger en rättvisande bild av verksamheternas kostnader bör en stickprovskontroll genomföras minst en gång per nämnd.

3.4 Kommunstyrelsen förslag till hantering av överskott 2020

lakttagelser

Kommunen redovisar ett positivt resultat på 116 mnkr för verksamhetsåret 2020. Enligt beslut i kommunfullmäktige avses överskottet användas till att öka självfinansieringsgraden av framtida investeringar inom i första hand skolverksamheten. Ingen avsättning är gjort till resultatutjämningsreserven (RUR).

Kommentarer och bedömning

Kommunfullmäktige har beslutat hur det positiva resultatet ska disponeras framgent. Av budget 2021 med tre års prognos framgår att det kan uppkomma vissa ekonomiska svårigheter de närmaste åren. Goda år som 2020 kan det då vara en god idé att avsätta medel i RUR om så finns möjlighet. Vi bedömer att det fanns möjlighet att avsätta medel för framtida ekonomiska fluktuationer utifrån det goda resultatet 2020. Kommunstyrelsen borda ha övervägt i sitt förslag till beslut till kommunfullmäktige detta alternativ.

3.5 Bokförda statsbidrag 2021

lakttagelser

De intäkter som inkommer under våren 2021 och som avser kostnader 2020 kommer att bokföras på 2021. Detta överensstämmer med de instruktioner som SKR lämnat och med RKR:s rekommendation nummer 2.

Kommentarer och bedömning

Kommunen följer god redovisningssed och RKR:s rekommendationer. Vi bedömer att de därmed hanterar statsbidrag inkomna 2021 men som är relaterade till 2020 på ett korrekt vis.

3.6 Hantering av eventuella underskott 2021 på grund av pandemin och kostnader 2020

lakttagelser

I samband med budgetarbetet inför 2021 har förvaltningarna upprättat konsekvensbeskrivningar av vilken påverkan pandemin haft på förutsättningarna att bedriva ordinarie verksamhet i budgeterad omfattning. Syfte var att skapa en realistisk grund för budgetarbetet 2021 och prognostisera eventuella underskott orsakade av pandemin. Beskrivningarna följer den mall för konsekvensbeskrivning som kommunledningsförvaltningen upprättat. Av beskrivningarna framgår mål/fokusområden, konsekvenser för måloppfyllelse som pandemin haft samt vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas.

Av nämndernas egna konsekvensbeskrivningar framgår att framför allt vård- och omsorgsförvaltningen har haft svårigheter med att utföra grunduppdraget fullt ut under 2020. Detta har i delar haft ekonomiska konsekvenser, men framför allt har det haft konsekvenser för brukarna då vissa tjänster inte kunnat utföras eller utförts i mer begränsad omfattning. Vård- och omsorgsnämnden redovisar för de tre första månaderna 2021 ett underskott på 12,3 mnkr. Underskottet i sin helhet är relaterat till covid-19 enligt nämnden.

Utbildningsnämnden har ett prognostiserat underskott, men det är att hänföra till att verksamheten inte anpassats till redan kända reduceringar av statsbidrag som inte har med pandemin att göra. Då samtliga nämnder har redovisat beräknade kostnader för pandemin och beräknade minskade intäkter kan nämnden påvisa att det beräknade underskottet är att hänföra till andra omständigheter.

I samband med upprättande av årsredovisning 2020 har kommunledningsförvaltningen upprättat en beräkning över vad resultatet 2020 kunde ha varit om inte pandemin inträffat. Beräkningen framgår av årsredovisningen på sidan 54. Det är en relativt grov beräkning, men fungerar som en form av kontrollpunkt för hur verksamheterna lyckats med sitt uppdrag trots pandemin.

Kommentarer och bedömning

Det finns vissa svårigheter att klara verksamheterna 2021 om inte staten även under året täcker eventuella kostnader för kvarvarande kostnader för pandemin under 2021. Dock har kommunen genom att samtliga nämnder och bolag fått upprätta konsekvensanalyser inför budgetarbetet underlättat för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att bedöma risker för avvikelser mot budget och uppdrag. Det innebär att kommunstyrelsen i sin uppsikt bör fokusera på de områden där nämnderna själva lyfter risker och svårigheter i syfte att stötta dem i att vidta de åtgärder som krävs för att klara verksamheten. Vi bedömer att kommunstyrelsen genom

2021-05-17

konsekvensanalyserna har lagt en god grund för styrning- ledning och internkontroll under 2021.

4 Slutsats och rekommendationer

Utifrån granskningens syfte och uppställda revisionskriterier bedömer vi att Köpings kommun redovisat erhållna statsbidrag för covid-19 och uppstådda kostnader på ett tillräckligt ändamålsenligt vis.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- I sin uppsikt över övriga nämnder under 2021 utgå från de konsekvensanalyser som är upprättade av nämnderna inför budgetåret 2021
- Utifrån sin uppsikt löpande hålla kommunfullmäktige informerat om utvecklingen i nämnderna och särskilt fokusera på fortsatta konsekvenser av pandemin.
- Stärka den interna kontrollen av redovisningen av kostnader för pandemin i syfte att säkerställa att verksamheten bedrivs så kostnadseffektivt som möjligt i övrigt.

-

Datum som ovan

KPMG

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.